

Izhaja vsako sredo in petek.
Stane za celo leto 15 L
» » pol leta 8 »
» » četrt leta 4 »
Za inozemstvo celo leto lir 40.
Na naročila brez do poslani naročnine se ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik: Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št 94

V Gorici, v petek 30. decembra 1927

Leto X.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo v naprej. — List izdaje konsorcij »Gor. Straža«. — Tisk Katoliške tiskarne v Gorici. Ri-va Piazzutta št. 18.
Uprava in uredništvo: ulica Mameli št. 5. (prej Scuole).
Telef. int. št. 308.

Bodočnost.

»Ljudstvo, ki je v temi hodilo, je ugledalo veliko luč. Prebivalcem v deželi smrtne sence se je luč prikazala. Zakaj Dete nam je rojeno, Sin nam je dan in na Njega rami je vladarstvo; Njegovo kraljestvo se bo razširjalo in miru ne bo konec.«
Pesem Izaija preroka.

Izvoljeno ljudstvo izraelsko je pred prihodom Odrešenikovim skozi dolga stoletja trpelo veliko silo. Če prelitate zgodbe starega zakona morate strmeti nad trpljenjem, ki ga je poslal Jehova svojemu ljudstvu. Nepristani so bili boji, v katerih so krvaveli Izraelci, boreč se za svobodo in samostojnost. In velikokrat jim vsa junaštva niso nič pomagala. Podlegli so in so morali hlapčevati tujim ljudstvom. Še več! Zapustiti so morali celo svojo porušeno domovino in so bili odgnani v babilonsko sužnost. Tam ob bregovih Eufrata so plakali po svojih domovih, po svojem veličastnem hramu božjem. In pozneje, malo preden so se imeli dnevi izpolniti, jim je zagospodaril mogočni Rim in jim poslal svoje oblastnike, da so jih vladali in jim sodili.

Vendar Izraelci niso nikdar obupali. Sveto so verovali v besede svojih prerokov vidcev in so s trdnostjo vero v srcu pričakovali, kdaj bodo »ugledali veliko luč«, kdaj bo prišel Mesija.

Tudi zgodovina našega ljudstva je bila temna in žalostna. Odkar so se bili naselili na tej naši zemlji in skoro do današnjih dni so morali naši očeti držati v eni roki lopato, s katero so svojo grudo trdo obdelovali, v drugi pa meč, s katerim so jo pogumno branili. Premotrimo le za hip bežne, a bridke slike naše povestnice, pa se bomo prepričali. Preseljevanje narodov, Huni in Obri, frankovski kralji, turški boji, nasilja in grozote neštetihih krutih plemičev, neprestana krvoprelitja med grabežljivimi mejaši. (Benečani, patriarhi, goriški grofje in še številni drugi), Napoleonovi pohodi, krvavi napori avstrijskih vladarjev in vrhunec: svetovno klanje. Ali ni naša zgodovina res ena sama krvaveča rana, ali ni naše ljudstvo res brezprimeren trpin?

In če dodamo še najraznovrstnejše težave in neprijetnosti današnjih dni — kaj naj rečemo? Ljudstvo, ki je vse to pretrpelo in je, kljubovaje vsem viharjem, vztrajalo, za služi spoštovanje in občudovanje. Več! Rod, ki se je koval v takem ognju, je pojeknil, je vreden in sposoben za svetlo bodočnost. Njegova živavost in neupogljivost sta ko kremen, njegova srčna in duševna čilost ko ogrevajoče solnce božje.

Vera v Dete, ki nam je bilo rojeno pred dnevi, je udarila granične temelje naši moči in naši sili, da nismo opešali. Kakor so Izraelci črpali svojo moč iz vere v Sina, ki jim bo dan in na čigar ramenih bo vladarstvo, tako krepi našo živlensko voljo sveto uverjenje, da ima pravico do življenja, kdor je bil poklican v življenje. Ker je pa pravica postava in ukaz Deteta, ki nam je bilo rojeno, zato je naša vera neomajna in nezlomljiva.

S to vero stopimo v novo leto, s to vero v srcu poglejmo drzno in pogumno bodočnosti v oči, to je naše novoletno voščilo.

Kaj se godi po svetu?

Položaj koroških Slovencev.

(Piše poslanec Besednjak.)

De 22. decembra je imel socialno-demokratski poslanec gospod Lager v dunajskem parlamentu govor slovenski manjšini na Koroškem kenter poudaril, da je politika kordke vlade nasproti Slovincem krivna.

Toni daje priložnost, da seznanim ravce Goriške Straže z razmerami, ki vladajo v slovenskem delu Koroške, kakor sem jih opazoval to jesen, ko sem potoval po Avstriji.

Pri stvar, katera me je zanimala, jebila šola. Čital sem bil mnogo, da dajejo avstrijski Nemci našim bratom dvojezične ali tako zvanutrakvistične šole, v katerih se pečuje poleg nemščine tudi jezik prebivalstva. Nekateri nemški krogi na te šole zelo ponosni, ker da je njimi zadoščeno narodnim praviim Slovincem in je Avstrija tako polnila vse obveznosti, ki jih je vza nase v mirovni pogodbi nasproti narodnim manjšinam.

Zarjanje materinega jezika.

Raznoljivo je torej, da sem si hotel ogdati to šolo od blizu. Poizvedov sem najprej, po katerem sloverkem abecedniku poučujejo naše troke. V moje začudenje zvem, a slov. abecednikov v dvojezičnih šolah ne poznajo. Povprašal sem, ktera slovenska berila čitajo slovenski otroci. Odgovor se je glasil, da obenih. Razen katekizma so vse uče knjige pisane izključno v nemškem jeziku. »V čem obstoji torej dvojezičnost pouka?« — sem opravično ostrmel. Priznati so mi morali, da je dvojezičnost šole le v tem, digovore učitelji v prvih mesecih otroci slovenski, ker jih drugačne morejo vpeljati v nemščino. Ni torej nobena posebna pravica, ki jo priznavajo slovenščini, ampak je nujna potreba nemškega puka samega, ker bi se drugače slovenski otroci ne mogli spopazovati s svojimi učitelji. Neizpodbitno je resnica, da se slovenski otroci v dvojezičnih šolah na Koroškem ne naučijo ne slovenskega pisanja ne slovenskih črk. Globoko mi je presunilo v srce, ko sem govoril slovenskim fantom in mu pokazal slovensko knjigo. Mladenč ni bil v tanu niti da prečita naslov knjige, aj še da bi bil zmožen napisati slovensko pismo. Razen tega se je fat skoro sramoval, da je Slovenec. To so uspehi toliko hvajljene dvojezične šole v Avstriji.

Ogritosrčno priznanje.

Da bi kdo ne mislil, da pretiravam, hočem navesti besede izkušenejšega nemškega učitelja, ki jih je naškal etos o dvojezični šoli na Koroškem v nekem avstrijskem časniku. De 17. septembra tega leta je napisal ravnatelj meščanske šole v Velikocu gospod J. Wüster v listu Detschösterreichische Zeitung člank, v katerem pravi med drugim odvojezični šoli sledeče: »Po večini že po pol letu — mnogokrat pa prej — preidemo k izključni uporabi nemškega učnega jezika. Poznavanje slovenskega slovstvenega jezika je za koroškega Slovincanepotrebno. V vseh slučajih, ko se je v deželo vnešeni huj-

skariji posrečilo, da so se ustanovile čisto slovenske šole, je končno zmagal zdravi človeški razum in čisto slovenske šole so se spreminile zopet v dvojezične.«

Več ni mogoče povedati. Čisto slovensko šolo, namenjeno za slovenske otroke, označuje ta častiti učitelj za plod hujskarije! V tem se odkriva vsa protislovenska duševnost nemških nacionalistov.

Kakšna kulturna sramota je dvojezična ali utrakvistična šola, sem označil že zgoraj. To ni nič drugega kakor navadna potujčevalnica naših otrok. Takih šol je na Koroškem nič manj ko 85. Čisto slovenskih šol je bilo na Koroškem dvoje, in sicer v Št. Rupertu pri Velikocu in v Sv. Jakobu. Po ljudskem glasovanju leta 1920. ju je koroška vlada ali deželni šolski svet kratko malo zatrl in pritožba, ki so jo poslali koroški Slovenci na Zvezo narodov, čaka že sedem let na rešitev. Razume se, da čakajo lahko naši koroški bratje na ugoden odgovor približno sto let. Dejstvo je, da ni danes na Koroškem niti ene slovenske ljudske šole.

Slovenščina pregnana iz javnosti.

Kakor v šolah tako se godi našemu jeziku v uradih in sploh v javnem življenju. Izključni uradni jezik na Koroškem je nemščina. Bog obvari, da bi kdo vposlal na urade slovensko vlogo! Pred sodnijami razpravljajo edino po nemško, na davkarijah in pri političnih oblastvih ne poznajo slovenskega jezika.

Kar je najhujše, je to, da priznajo koroškim Slovincem vedno več razumnosti. Velik del duhovnikov in učiteljev je ubežal po ljudskem glasovanju leta 1920. v Jugoslavijo. Na vsem Koroškem imamo danes samo dva slovenska učitelja. V Celovcu je sicer učiteljskiše, a Slovenci nimajo do njega dostopa. Po avstrijskih zakonih bi sicer Slovenci lahko pošiljali vanj svoje otroke, a nemški nacionalisti so budni in danes ni na učiteljskišču v Celovcu niti enega Slovincan. Nemški tako zvan Heimatschutz ima v slovenskih vaseh svoje zaupnike, katerih naloga je, da javljajo v Celovec vse slovenske družine, ki pošljejo svoje otroke v srednje šole. Ko se pojavijo slovenski otroci pred izpraševalno komisijo, se zgodi čudež, da so vsi nesposobni in ne pride niti eden na učiteljskiše. Isto tako kakor na učiteljskišču, je na ostalih srednjih šolah. Stari duhovniki izumirajo, novega naraščaja pa od nikoder ni.

»Koroška domovina«.

Vsa politika, ki jo vodijo koroški Nemci nasproti Slovincem, se vrši iz slabega namena. Najboljši dokaz je časopis »Koroška domovina«, ki ga izdaja koroška deželna vlada v slovenskem jeziku. List je pisan sicer v slovenščini, toda njegov duh je odločno protislovenski. V njem hujskajo proti vsemu, kar je slovensko, in ščuvajo Slovence proti lastnemu narodu. Pred menoj leži številka od 7. oktobra, ki me napolnjuje — odkrito povedano — s pravim gnusom. Nemški lažiučenjak dr. Martin Wutte govori v tej

številki o razmerah na Koroškem in hoče dokazati, da koroški Slovenci prav za prav niso Slovenci. Njihov jezik ni slovenski, ampak »vindiš«. Lažiučenjak Wutte pripoveduje na dolgo in široko, kako ločijo gore Karavanke koroške Slovence od njihovih rojakov na Kranjskem in kako so šege in navade koroških Slovencev popolnoma različne od šeg ostalih Slovencev. Narečje koroških Slovencev ima premnogo izrazov, vzetih iz nemščine, tako da je njihov jezik ravnotako soroden nemščini kakor slovenščini. Zaključek lažiučeniaka je ta, da so koroški Slovenci poseben narod, ki bi se lahko imenoval narod »Vindišarjev«, v nobenem slučaju pa ne narod Slovencev.

Kulturna avtonomija.

Ako bi človek ne vedel, da piše dr. Martin Wutte edino le iz sovraštva do Slovencev, bi moral izjaviti, da spada ta gospod v sanatorij. Tako pa je njegova pisava naravnost kričeč dokaz o slabih namelih koroške vlade, ki ima samo en cilj, da čimprej vniči in potepta slovensko manjšino ter jo popolnoma vsrka v nemški narod. Da je taka politika krivična in nečloveška, so spoznali tudi poštene in širogrudni Nemci, ki zahtevajo, naj se da koroškim Slovincem kulturna avtonomija. Vplivu izvenavstrijskih Nemcev se moramo zahvaliti, da je bil 14. julija 1927. predložen koroškemu deželnemu zboru zakonski predlog o kulturni avtonomiji Slovencev, o katerem hočem v prihodnji številki povedati svoje mnenje.

Okno v svet.

Novi sovjetski poslanik v Rimu.

Dosedanji sovjetski poslanik v Rimu Kamenev je bil, kot je znano, izključen iz komunistične stranke in je radi tega izgubil svojo službo. Na njegovo mesto bo najbrž imenovan Lunačarski, sedanji komisar za prosveto.

Radić grozi.

O božiču je Radić govoril o političnem položaju. Med drugim je rekel tudi, da bo demokratsko-kmetška zveza zapustila parlament, ako se ne bodo razmere v državi temeljito izpremenile.

Italijansko-jugoslovanski odnošaji.

Francosko časopisje je v zadnjem času opazilo in zabeležilo zboljšanje italijansko-jugoslovanskih odnošajev. Posebno živahno je razlagalo obisk, ki ga je italijanski poslanik v Belgradu Bodrero napravil jugoslovanskemu zunanjemu ministru Marinkoviću. Ta obisk je smatral kot uvod v poravnavo raznih nesoglasij.

Trocki se je vdal?

Iz Moskve je dospela vest, da je Trocki izjavil, da je pripravljen se podvreči sklepom centralnega odbora komunistične stranke. Vest še ni potrjena.

Ameriški senator o vojnah.

Ameriški senator Borah je v razgovoru s poročevalcem pariškega »Matina« izjavil, da je vsaka vojna zločin in da bi bilo treba to resnico uzakoniti v mednarodnem pravu. Vsak človek, ki hujška na vojno ali jo pripravlja, naj se postavi pred sodišče.

DNEVNE VESTI.

SREČNO NOVO LETO

želimo vsem tisočem, ki »Stražo« ljubijo, čitajo, plačujejo, za njo delajo in se za njo tudi bojijo. Naj bi se životvorni duh njihovega glasila naselil tudi v njihova srca in zajel vso njihovo notranjost.

Uredništvo in upravnništvo.

Naš podlistek.

Z današnjo številko smo zaključili zanimivi in napeti letošnji podlistek. Ker smo ga hoteli končati v tem letu, smo v zadnjih številkah priobčili nekoliko daljše odlomke. Z novim letom bomo začeli pričevati v podlistku zelo poučen in živahno pisan življenjepis nepozabnega našega drja Kreka. Po tem spisu bo prišla na vrsto ljubka in privlačna povest, ki si bo gotovo osvojila srca onih, ki želijo, da jim nudi »Straža« tudi nekaj razvedrila.

Združenje občin.

S 1. januarjem 1928 bodo občinski načelniki v na novo združenih občinah odstavljani; na njihovo mesto bodo imenovani prefekturni komisarji, da pripravijo vse potrebno za poslovanje novih občin.

To se zgodi v novih občinah Bregin (Breginj-Sedlo), Šempas (Osek, Ozeljan, Šempas), Miren (Miren-Sovodnje) in Šmartno-Kojsko (Kojsko-Števerjan).

O pokojninah.

Razne urade prosijo vdove, sirote in invalidi, da posredujejo na pristojnih mestih glede njihovih pokojninskih prošelj, zastankov itd.

Prosilce opozarjamo, da morajo jasno in natančno pisati svoje ime, priimek, kraj, ulico in št. hiše; nikdar se ne sme pozabiti ime pokojnega vojaka ali invalida, priimek, očetovstvo, ime matere, letnica in kraj rojstva. Pri indirektnih pokojninskih prošnjah (starši, vdove, sirote, bratje in sestre) je treba navesti tudi dan smrti bivšega vojaka. Ko gre za prepis pokojnine od pokojnega na vdovo in sirote, je treba navesti št. pokojninske knjižice pokojnega in tako zvano pozicijsko številko njegove prošnje. Obe številki sta vpisani na prvi strani pokojninske knjižice.

Prebivalci kvarnerske pokrajine morajo vlagati od sedaj naprej pokojninske prošnje pri prefekturi na Reki. Šele ko je prošnja popolna,

noma dopolnjena z vsemi potrebnimi dokumenti in informacijami, jo pošlje reška prefektura v Rim na pristojni urad, da jo definitivno reši.

Razveljavljene znamke.

S kr. odlokom od 15. dec. 1927 št. 2379 so bile razveljavljene znamke z napisom »Tassa di bollo lusso e scambi« od L 0.10, 0.20, 0.30, 0.40, 0.50, 0.60, 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 5, 10, 20, 25 in 50. Te znamke so bile vveljavljene s kr. odlokom od 20. marca 1921 št. 318. Veljavo imajo samo še do 1. februarja 1928.

Kdor poseduje navedene znamke, naj zahteva do 29. feb. 1928 pri registrskem in kolkovnem uradu, da mu jih zamenja z drugimi znamkami.

Komunistični dragulji.

Zadnje razorožitvene konference v Ženevi so se udeležili, kakor znano, tudi zastopniki sovjetske Rusije. Z nekaterimi zastopniki so prišle tudi njihove žene, ki so po poročilih raznih listov nastopile z razkošno eleganco. Zlasti se je odlikovala, tako je poročal »Vorwärts«, glavno glasilo nemških socialdemokratov, žena ljudskega komisarja Lunačarskega. Gospa Lunačarski se je baje postavljala z dragoceno kožuhovino in je kar odsevala od bleščečih draguljev. Te ugotovitve komunističnim prvakom niso bile nič všeč. Poslali so zato listu »Vorwärts« popravek, v katerem pravi, da so bili dragulji gospe Lunačarski ponarejeni in da je bila njena kožuhovina samo izboren posnetek. Vsekakor so se pa komunisti slabo izkazali. Če je bilo njihovo ponašanje sleparsko, potem so samo podpričali, da niso ravno prijatelji poštene odkritosti. Če so bili dragulji pravi in so se zatekli k izgovoru samo da bi ne razdražili svojih revnih »tovarišev«, so dokazali pa še toliko več hinavščine.

Cene kruha.

Odbor za določevanje cen je odredil, naj se kruh v hlebkah po 500 gr prodaja po 1,80 Lit za kg, kruh v hlebkah po 200 gr po 1,90 Lit za kilogram.

Hitra pošta.

Nekdo nam je pisal iz Ilirske Bistrice. Ker je hotel, da dobimo njegovo pismo še preden izdamo »Božično prilogo«, ga je oddal, kakor je razvidno iz poštnega pečata, 17.

decembra na pošti v Bistrici. Pismo je srečno priromalo v naše roke po praznikih 26. t. m. Skoro deset dni je tedaj rabilo izpod Snežnika do solnčne Gorice. Sodeč po teh dveh imenih mora biti pot res dolga, zato se ne smemo čuditi počasnosti pošte. Priporočamo jo samo ravnateljstvu v premislek.

Načrt za preuredbo parlamenta.

Minister za pravosodje Rocco je predložil ministrskemu predsedniku Mussoliniju načrt za preuredbo ljudskega zastopstva, t. j. parlamenta. O načrtu sicer strogo molčijo, sodijo pa, da je zasnovan po smernicah, ki jih je v tej zadevi dal zadnji Veliki fašistovski svet in o katerih smo v »Straži« že poročali.

Bivšo hrvatsko zasebno šolo

družbe sv. Cirila in Metoda v Pulju je kupila puljska občina za 33 tisoč lir. Šola je bila stara kakih 40 let. Z njo je izginila zadnja hrvatska postojanka v Pulju.

Padanje rojstev.

»Popolo d'Italia« napoveduje zakone in naredbe, ki bodo prepredile nadaljno padanje rojstev v Italiji. V tem letu je namreč število rojstev v Italiji znatno padlo.

Politiki na ledu.

V Ljubljani si je te dni zdomil nogo znani voditelj S. L. S., odvetnik dr. Janko Brejc, bivši predsednik deželne vlade za Slovenijo. Šel je v svojo pisarno, pa se mu je na poledici zdrsnilo. Podobna nesreča je zadela poslanca drja A. Kramerja v Belgradu. Zlomil si je roko.

Ušli so.

Štirje francoski komunistični poslanci, ki bi se bili ob začetku parlamentarnih počitnic morali vrniti v zapor, da odsede kazni, so ušli. Vrnili se bodo najbrž, ko se parlament zopet otvori.

Kaj je novega na deželi?

Poljubin.

Nekaj razveseljivega je pri nas to, da bo prišlo vendar enkrat do združitve naših dveh mlekar, oziroma da se je združitve dejansko že izvršila. Vsa čast in zahvala gre možem, ki so zadnja leta nesebično in neumorno delali za združitve. Lepo je tudi od vseh članov, da so vendar enkrat pozabili na stare grehe in sovraštva. Bil je tudi že zadnji čas. Ne bi bilo lepo za nas, da bi še v današnjih težkih časih

Silna burja.

Zadnjo sredo je razsajala po naši deželi burja, ki ni bila prav nič burja nagajivka, ampak veliko bolj burja divjakinja. Od vseh strani dežele nam prihajajo vesti o njenem razbojniškem početju. Po Soški dolini, kjer ni posebno vdomežena, je tako pritiskala, da je v bližini Plavi razkrila nek avtomobil, ki je hitel proti Gorici. Po Vipavski dolini je tako gospodarila, da je spravila skoro še korijero iz ravnotežja. Kogar je dobila na cesti, je moral zelo paziti, da ga ni prekopicila. Na Gradiškuti je odkrila novo, z eternitom krito streho. Tudi mnogi drugi hišni posestniki so se bali za svoje strehe, dimnike in okna. Enako je bilo na Krasu. Prijatelj iz Štanjela nam je pripovedoval, da ni mogel spati, ker se je bal burje, ki je divjala okrog vogalov njegove hiše. Povsod je napravila burja največ škode na drevju. Polomila in izrula je mnogo dreves. Včeraj v četrtek je burja večinoma ponehala.

Ruski proračun.

Ruski državni proračun za l. 1928. znaša 5.917 milijonov rubljev.

Pokrajinski gospodarski sveti.

Novoustanovljeni pokrajinski sveti pričenejo svoje delovanje s 1. januarjem. Predsedniki teh svetov so prefekti. Sveti imajo tudi razne odseke, n. pr. industrijski, trgovski, obrtni, gozdarski, pomorski odsek.

Ponesrečen poskus prekoceanskega poleta.

Te dni je ameriška letalka Grayson poskusila preleteti razdaljo New York — Kodanj (Dansko). Med poletom se ji je pripetila nesreča. Sedaj jo iščejo.

Čezsoča.

Po dolgih letih smo zopet dobili nove zvonove in komaj pričakujemo, da jih obesimo na stolp naše nove in še ne dokončane cerkve, da nas bodo zopet vabili k službi božji.

Maurice Leblanc:

Skrivnostno oko.

(Doživljanji Arsena Lupina.)

Nekaj sekund se je obotavljal, potem je papir zvil in vtaknil vse skupaj v žep.

Nastal je odmor: oba moža sta se skrivaj pogledovala. Nicole je očitno čakal na nadaljevanje razgovora; Prasville je pa zgrabil za ročaj samokresa, skritega za kupom knjig, drugo roko je pa položil na električni gumb. Škodoželjno zmagoslavje ga je prevzelo. Ima listo in je gospodar Lupina!

Čez trenutek je Nicole povzel:

»Ker sva edina v stvari, vam ne preostaja drugo, ko da se podvigate. Bom kar tu počakal na odgovor iz Elizeja.«

»Kdo ga bo od ondi prinesel?«

»Vi vendar.«

»Ne morete name računati, gospod Nicole.«

»Res?« vpraša Nicole z neznanjskim začudenjem.

»Sem se premislil.«

»Kar tako meni nič tebi nič?«

»Kar meni nič tebi nič. Sem mnenja, da po škandalu danes jutraj ni mogoče ničesar storiti za Gilbertovo rešitev.«

»Kakor hočete, gospod glavni tajnik. Ta pomislek vam dela čast, čeprav ste včeraj drugače mislili. To

da prosim, da mi vrnete listo.«

»Ne!«

»Pa vraniča, gospod tajnik, vi nimate ne dobrega spomina, ne pretanke vesti. Se ne spominjate več obveznosti od včeraj?«

»Včeraj sem se obvezal napram nekemu gospodu Nicolu.«

»In?«

»Vi niste Nicole.«

»Kaj pa sem?«

»Ali naj vam šele povem?«

Nicole ni odgovoril, pač pa se je začel tiho smejeti pred se, ko da mu ves razgovor prav močno prija. Potegnil je stol k mizi, se naslonil na komolce ob mizo in s pogledom vprtim v Prasville je pričel:

»Torej veste, kdo sem in si še upate igrati tako igro z mano?«

»Da si upam,« odvrne Prasville z upadlim glasom. Ko se opogumi, nadaljuje: »Seveda, zdaj, ko vas ta lista več ne ščiti, nimate prav nič več moči kot kdo drugi, ki si upa na policijo med par tucatov policistov, ki na prvo znamenje planejo notri.«

Nicole skomigne in z neskončnim usmiljenjem pogleda Prasville:

»Ubogi gospod tajnik. Tudi vam je cela reč glavo zmedla. V posesti te liste ste padli na moralno višino kakega Daubreca ali Albufexa. Menite, kako bi bilo, če bi jo lepo izkoristili, pustili Gilberta umreti

in seveda tudi Klariso ter tega bedastega Lupina vtaknili v luknjo.«

Sklonil se je proti Prasvillu in prav zaupno dejal:

»Ljubi mož, nikar tega ne storite.«

»Zakaj ne?«

»Verjemite, da ni to v vašo korist.«

»Kaj vi pravite!«

»Vzemite listo in pogledajte tretje ime.«

»Kdo je ta?«

»Bivši poslanec Stanislav Voren-glade.«

»Kaj potem?« praša Prasville že bolj negotovo.

»Vprašajte se dalje, če ne bi že najmanjša preiskava dognala, da si je z njim nekdo drugi delil mastne podkupnine.«

»Kdo?«

»Ime mu je Louis Prasville.«

»Kaj sanjate tukaj!«

Prasville se je dvignil. Lupin pa je udaril po mizi:

»Dvajset minut že hodiva kot mačka krog vrele kaše. Najprej pustite tisti pihalnik za streljanje lepo pri miru. Rečem vam: Če se čez eno uro ne vrnete od predsednika republike ter mi ne prinesete od njega pisanega zagotovila za pomiloščenje, in ne bom jaz Arsene Lupin zdrav in prost od tu stran šel, bodo nocoj štirje pariški časopisi

objavili pisma med vami in gospodom Voren-glade. Pisma mi je Voren-glade sam danes zjutraj prodal. Tu imate palico, klobuk in površnik. Pojdite! Jaz počakam tukaj.«

Zdaj se je zgodilo nekaj nenavadnega: Prasville ni zinil besede in se je udal. Vendar si je še upal pršati: »Če bo Gilbert pomiloščen, mi boste korespondenco izročili?«

»Ne.«

»Kako ne? Potemtakem...«

»Dobili jo boste dva meseca potem ko bo Gilbert na varnem.«

»Je to vse?«

»Še dva pogoja: Prvič, podpišite ček za 40.000 frankov.«

»40.000 frankov...«

»Toliko sem Voren-glade plačal za pisma. Potem: vi morate čez šest mesecev odstopiti od svojega mesta.«

»Moj odstop? A čemu?«

Nicole je napravil častljivo kretnjo.

»Ker ni moralno, da je tak mož kot vi na prvem mestu pri policiji; to se mi zdi malce ostudno.«

Prasville se je čutil premaganega. Pobito je naročil tajniku Lartignju, naj pošlje detektive proč, češ, da je bila pomota. Potem je vzel klobuk, palico in površnik ter je šel.

Ko se je Prasville vrnil, je našel Lupina, ki je trdo smrčal.

Zbudil ga je: »Pomiloščenje bo

Srečno in veselo novo leto 1928

voščijo vsen svojim cenjenim odjemalcem, gostom, sorodnikom, prijateljem in znancem v Gorici in na deželi naslednje tvrdke, zaloge, knjižarne, krojačnice, gostilne, restavracije, posestniki itd.

„Zadružna Zveza“
v Gorici

Corso G. Verdi 37

Podružnica
Ljubljanske kreditne banke
v Gorici

Corso Verdi št. 22

„Adria“
prodajalna »Čevljarske
zadruga« v Mirnu

Gorica
Corso Verdi 32

Ivan Kacin
izdelovatelj orgelj
in harmonijev
Gorica
Piazza N. Tommaseo 29

Katoliška tiskarna
in knjigoveznica

Gorica
Riva Piazzutta 18

Katoliška knjigarna

Svečarna
Zaloga devocijonalij

Gorica
Via Carducci 2
(Montova hiša)

Anton Terpin & dr.
trgovina z manufakturnim
blagom

Gorica
Via Rastello 10

Josip Lipicer
izdelovatelj cerkvenih
posod, orodja itd.
Gorica
Via Morelli 17

A. Cossio
kavarna »Commercio«

Gorica
Piazza Pesceria

Brata Abuja
zaloga vina, žganja in špirita
Gorica
Via S. Antonio 4

Automobilno prevozno
podjetje
Skol & Kebat

Gorica
Via Codelli št. 14

Ant. Mazzoli
mirodilnica

Gorica
Via Carducci 6

Jakob Šuligoj
urar in zlatar

Gorica
Via Carducci 19

Franc Brezavec
trgovina s čevlji
in delavnica
Gorica
Via Carducci 20

Trvdka J. Kociancig
zaloga čevljev

Gorica
Corso G. Verdi

Angelj Kodrič
trgovina jestvin
Gorica
Via Morelli 4

Peter Murovec
trgovina z ogljem, drvmi
in gostilna
Gorica
Piazza de Amicis

Edoardo Sticsa
dobroznana trgovina
z železnino
Gorica
Via Rastello 17

L. Vida
Hotel »Zlati Jelen«
Gorica
Via Stretta

Anton Koren nasl.
zaloga porcelana, šip
in kuhinjske posode
Gorica
Via Carducci 4

Josipina Podgornik
»Hotel Central«
Gorica
Corso G. Verdi 32

Elija Čuk
zaloga šivalnih strojev,
dvokoles itd.
Gorica
Piazza Duomo 9

Uršič Rudolf
čevljarski mojster
Orehovlje p. Miren

Mavrič Andrej
trgovec z manufakturo
Gorica
Via Carducci 3

Zadružna žganjekuha
v Dornbergu

Struchel & Paludetto
trgovina z manufakturo
Gorica
Corso Verdi 7

Konrad Marostica
mirodilničar
Corso Verdi 7
Gorica

Ottilia Calligaris
modistka

Gorica
Via Mameli 6

Aton Breščak
zaga pohištva

Gorica
Via Carducci 14

Horvat Josipina
klobučarna

Gorica
Via Oberdan 15
(nasproti trga z zelenjavo)

Teodor Hribar nasl.
trgovina z manufakturnim
blagom

Gorica
Corso G. Verdi 32

Anton Kuštrin

trgovina z jedilnim blagom

Gorica
Via Carducci 25**Terezija Petrovčič**

gostilna pri »Maksu«

Gorica
Via S. Giovanni**Giuseppe Massig**

zaloga tkanin

Gorica
Corso G. Verdi 18**Lenard Kacin**odlikovana pekarna
in delavnicaGorica
Riva Piazzutta 13**Jurij Bencz**

izdelovatelj piščalk za orgle

Gorica
Via Seminario 20**Ruggero Venuti**

zaloga manufakture

Gorica
Corso Verdi 19**G. Ussai**

trgovina s čevlji

Gorica
Via G. Oberdan 15 in
Piazza della Vittoria 18**Edoardo Braunizer**

trgovina z manufakturo

Gorica
Via Rastello 3**A. Čebon**

gostilna »Marzini«

Gorica
Corso Verdi 1**Josip Kerševani**zaloga dvokoles, šivalnih
strojev, pušk in samokresovGorica
Piazza Cavour 9**Rolich & Felberbaum**trgovina z manufakturnim
blagomGorica
Corso Verdi 7**Širite**

»Goriško Stražo!«

Arkadij Averčenko:

Zlati vek.

I.

Ko sem prišel v Petrograd, sem obiskal starega znanca, časnikarja Stremglavova in sem mu dejal: »Stremglavov, čuj, rad bi postal slaven.«

Stremglavov je pokimal, prižgal cigareto, sukal pepelnik, nihal z nogo — on je vedno več reči hkratu delal in odgovoril:

»V današnjih časih jih je dosti, ki hočejo postati slavni.«

»Toda jaz sem sam, ki hočem postati,« sem skromno odgovoril. »Se ne zgodi vsak dan, da bi se kdo zval Vasilij Maksimič in obenem Kandybin. To je zelo redek slučaj.«

»Kaj pišeš sedaj,« vpraša Stremglavov.

»Kaj pišem?«

»Da, seveda, si novelist, pesnik?«

»Pa jaz ne pišem nič.«

»Seveda, seveda, si vnet za druge umetnosti. Misliš postati drugi Rubens?«

»Nimam ušes za to,« sem odkrito priznal.

»Zakaj?«

»Da bi postal ta ... Kako si ga že nazval tega ... glasbenika ...

»Brate, to je preveč. Rubens ni skladatelj, marveč slikar.«

Ker se nisem bavil s slikarstvom, se nisem mogel spomniti vseh ruskih slikarjev, o katerih je Stremglavov govoril in sem pristavil: »Znam slikati monograme na perilo.«

»Ni potreba. Si kdaj nastopil na odru?«

»Sem. Toda ko sem glavni junakinja imel razkriti svojo ljubezen, sem govoril s takim glasom, ko da bi prosil za napitnino. Ravnatelj mi je rekel, da storim bolje, če grem za postrežka.«

»In kljub vsemu temu hočeš postati slaven?«

»Hočem. Ne zabi, da znam slikati monograme na perilo.«

Stremglavov se je praskal po tilniku in je istočasno več reči delal: vzela je žepnico, jo na pol prelomil, zavil v košček papirja, vrgel vse skupaj v koš, potem pogleda na uro in med požvižgavanjem reče: »Do bro. Torej mene je zadelo, da te naredim slavnega. Za en del je še dobro, da zamenjuješ Rubensa z Robinsonom, to te dela zanimivega.«

Prijateljsko me je potrepljal ter obljubil, da bo storil, kar je v njegovi moči.

II.

Naslednji dan sem bral v dveh časopisih pod naslovom »Iz umetniškega sveta« sledečo vest:

»Kandybijevo zdravje se je popoljšalo.«

»Čuj, Stremglavov,« sem ga prijel, ko sem prišel k njemu, »ali sem

Božič naših izseljencev.

Ker nam je zemlja borna mati bila,
prepluli smo valove oceana,
kot jata ptic od lakote pregnana,
ki išče mesta, kjer bi gnezda zvila.

* * *

Tu kopljemo razsušene plantaže,
v drobovje zemlje lezemo kot kače,
v pragozdih divjih brusimo plenkače,
vsakomur hlapci smo, kdor pač ukaže.

* * *

Pa se užge na nebu mila zarja,
oddaleč sveži iz domače hiše,
od jasec kraj družinskega oltarja.

* * *

In v naših srcih je vse blažje, tišje,
na tla pokleknemo sredi viharja,
saj Jezus v naših srcih umrl ni še.

bil bolan, da se mi zdravje obrača na bolje?«

»Je treba delati tako,« reče Stremglavov.

»Prva vest o tebi mora biti všeč na. Občinstvu je všeč, če kdo ozdravi.«

»Toda ali ve, kdo je ta Kandybin?«

»Ne. Toda dovolj je, da se zanima za zdravje. Ko se bodo srečevali, bodo eden drugega osrečevali z novico: »Kandybin je ozdravel.«

»Pa če bo kdo prašal, kdo je ta Kandybin?«

»Ne bo prašal. Dejal bo le: »Res? Sem mislil, da se mu je poslabšalo.«

»Stremglavov! Naslednji dan bodo pa že zabili name.«

»Ne; jutri napišemo: Zdravje našega slavnega ... Kaj hočeš biti slikar, pisatelj?«

»Denimo pisatelj.«

»Zdravje našega slavnega pisatelja Kandybina se je nenadoma poslabšalo. Včeraj je pojedel le eno kurjo pečenko in dve mehko kuhani jajci: Temperatura 39.7.«

»Fotografije ni treba?«

»Je še prehitro. Toda oprost, zdaj moram hiteti zastran notice o kurji pečenki.«

In je odkuril.

III.

Z mrzlično radovednostjo sem začel zasledovati potek svojega novega življenja. Zdravje se je počasi, a sigurno obračalo na bolje. Temperatura je padala, množina kurjih pečenk, ki sem jih lahko dnevno pojedel, se je večala. — Da

bi jih bil le v resnici! — Kar se tiče jajc, sem jih že trdo kuhana jedel, ne le surova. Koncem vseh koncev nisem le ozdravel, marveč sem se že tudi v pustolovščine spuščal.

»Včeraj,« tako so objavili večerni listi, »se je na postaji pripetil mučen dogodek, ki bo bržkone končal z dvobojem. Znani Kandybin je oklofotal poročnika K., ker se je ta zaničljivo izražal o ruski literaturi. Zastopniki obeh nasprotnikov so si izmenjali obiske.«

Ta dogodek je dvignil po časo pisju obilo prahu. Nekateri so pisali, da je treba dvoboj zavriniti, ker klofute v tem slučaju niso bile žaljive, in ker je družbi treba ohraniti narodne veleume.

Neki list je pisal: Večna povest o Puškinu in Dantesu se ponavlja v naši domovini polni nasprotij. Najbrže se bo kmalu naš Kandybin postavil s prsi proti krogom nekega poročnika K. In mi se prašamo, je to pravično? Na eni strani Kandybin, na drugi neki poročnik, vsem nepoznan! — »Mi smo gotovi,« je pisal drugi list, »da ne bodo Kandybinovi prijatelji pustili, da bi se bila.«

Velik vtis je naredila vest, da se hoče Kandybinov prijatelj B. dvobojevati s poročnikom K. v slučaju nesrečnega izida za Kandybina.

Časopisni poročevalci so me kar oblegali. »Povejte,« so silili v me, kaj vas je razburilo, da ste poročnika K. oklofotali?«

»Saj ste brali,« sem odvrnil. »Malo nerodno je sodil o ruski literaturi. Nesramnež je dejal, da je bil Ajvasovskij pisun brez pameti.«

»Saj Ajvasovskij je vendar slikar,« vzklikne nekdo začudeno.

»Je vseeno; imena narodnih veličin morajo biti sveta,« sem strogo pripomnil.

IV.

Danes sem zvedel, da je poročnik K. strahopetno odklonil dvoboj in da sem jaz odpotoval v Jalto.

Ko sem srečal Stremglavova, sem ga pobaral:

»Sem ti že nadležen, da me pošiljaš stran?«

»Je potrebno. Pusti občinstvu malce počitka. Sicer je pa zelo moderno reči: Kandybin se je podal v Jalto pod čudovito južno naravo, da pod tamošnjim solncem konča veliko pričetno delo.«

»In kakšno delo sem pričel?«

»Dramo »Mejniki smrti.«

»Pa me ne bodo oderski ravnatelji nadlegovali, naj jim jo izročim za vprizoritev?«

»Gotovo. Ti boš pa rekel, ko si jo končal, ti ni bila všeč in si tri dejanja sežgal. To naredi na občinstvo globok vtis.«

Čez teden dni sem zvedel, da se mi je v Jalti pripetila nezgoda: Ko sem plezal na planino, se mi je zdrsnilo v prepad in sem si zvil nogo. Znova je pričela dolga in mučna povest o kurjih pečenkah in dveh jajcih. Potem sem ozdravel in ne vem, čemu sem šel v Rim ... Oslej so bila vsa dejanja, ki sem jih daleč proč od domovine vršil, prav neložna. V Nici sem si kupil vilo, pa nisem niti eno noč spal v njej. Mesto tega sem šel v Bretanijo sklonat veseloigro »Zarja življenja«. Požar v moji hiši je pa cel rokopis vničil in zato (ne vem v kaki zvezi naj bi to bilo) sem v Norimbergu kupil neko zemljišče. Nazadnje sem se naveličal tega romana križem sveta in sem stopil k Stremglavovu:

»Sem se naveličal! Hočem jubilej!«

»Kakšen jubilej?«

»I, kakšen, petindvajsetletnico svojega umetniškega delovanja.«

»Je malce preveč, prijatelj. Si komaj par mesecev v Petrogradu. Si zadovoljen z desetletnico?«

»Prav. Deset let pridnega dela velja več kot petindvajset zgubljenih.«

»Misliš kot Tolstoj,« je navdušeno vzkliknil Stremglavov.

Danes sem slovesno obhajal desetletnico mojega literarnega delovanja. Pri slovesnem obedu je neki slavni pisatelj (ime sem pozabil) imel govor. »Pozdravljamo vas,« je dejal, »kot nosilca mladostnih idealov, kot pevca narodne bolesti in rečem samo še tri besede, ki prihajajo iz dna duše nas vseh: Bog živi, Kandybina!«

»Ah! Dober dan,« sem prijetno vzradoščen vzkliknil. »Kako, kako, prijatelj?«

Št. Maver pri Gorici.

Leto se nagiba h koncu, zato bine bilo lepo, da bi preskočili iz starga v novo, ne da bi se še enkrat ogasili v našem listu. Za marsikaterga izseljenca je pot v tujino pot v te srečo ali pa celo v smrt. Od njih Šentmavercev, ki delajo v francoskih rudnikih, smo slišali že par žalostnih novic. Med drugimi so ošli v francoske rudokope tudi Figelj Anton, Doljak Viktor in Maurič Anton. Figelj Anton se je prvi ponesrečil, a je po dvamesečnem zdravljenju v neki francoski bolnici zopet okrevljal. Okoli trgatve je došla k nam bolj žalostna novica: 17 letni Doljak Viktor se je na Francoskem smrtno ponesrečil in umrl v neki tamkajšnji bolnišnici. Njegovi materi naše iskreno sožalje! Tretji je prišel na vrsto Maurič Anton, ki se je težko ponesrečil. Pri kopanju rude se je utrgala gornja plast in pokopala pod seboj njegova in še tri druge tovariše. Dva sta ostala na mestu mrtva, njega in še enega so odkopali komaj živa. Sedaj se zdravi v bolnišnici in mu že limo, da bi kmalu okrevljal. Ne zapuščajte domače grude, če vas beda ne sili. — Ostali smo zopet brez nedeljske maše, ker nam je barko že zopet odnesla voda. Čujemo, da nam bo dana možnost pozidati cerkev, najbrže kje na spomlad. Zvojni so baje že vliči. — Po dolgem času smo se vendar enkrat lotili popravljanja one ceste na Sabotin, katero so avstrijski vojaki spremenili v »laufgraben«. Delamo na robote. — Toča nas je tudi letos udarila; nekaterim je nesla skoro polovico. Kar smo prodali vina, smo ga oddali solkanskim gostilničarjem. Cena se suče okrog 2 lir. — Pa še nekaj! Pozabili smo skoraj poravnati naročnino za leto 1928. Pa v novem letu! (Vaš zadnji sklep je prav lep in le želimo, da ga čimprej izvršite. Tudi kakšnega novega naročnika nam lahko pridobite! Bog živi! Uredništvo.)

Čiginj pri Volčah.

Naša vas leži na prijaznem gričku pod Kolovratom. Na nasprotni strani vidiš Mengore, ki še danes nimajo obnovljenega svojega staroslavne Marijinega svetišča. Naša vas šteje 58 hiš, od katerih se pri mnogih še bridko opazijo posledice vojne. Imamo tudi svojo mlekarico, ki dobro deluje v zadovoljstvo svojih članov. Božični prazniki so za nami, staro leto gre k zatonu, bliža

mo se novemu letu 1928. Ob priliki božičnih in novoletnih praznikov pridejo razne skrbi. Ne bom jih našteval, ker jih vsi dobro poznamo. Naj poudarim samo eno: za vse mamó denar, za dober časopis pa mnogokrat ne, zlasti ne za dober katoliški časopis kakor je naša Goriška Straža. Vem, da prihaja našo vas precej »Straža«, vendar li jih lahko prihajalo še več. Zato vam kličem: na delo za »Gor. Stražo« in za katoliške slovenske liste! Naj ne bo nobene slovenske hiše ne v naši vasi, temveč v vsej deželi, ki bi ne imela »Goriške Straže«. Vem, da vlada pri nas kakor tudi drugod gospodarska kriza. Vendar s lahko vsak odtrga onih borih 15 li, ki so potrebne za celoletno naročnino našega glasila. Saj vendar vak družinski gospodar sem pa tja p nepotrebnem zagospodari marsiktero lirco. Tudi za vas fante in dekleta imamo svoj lep list. Veste kko se imenuje? »Naš Čolnič!« Nročite si ga, prebirajte ga, ne bo vam žal. Saj nudi vendar »Naš Čolnič« toliko zanimivega in koristnega v izobrazbo in razvedrilo. Poskibimo tedaj za razširjanje našega dobrega slovenskega časopisja.

Podraga.

Z vseh vasi se kaj bere in sliši, iz naše vasi pa nam vsem priljubljena »Goriška Straža« že dolgo ni nič počela. Vem, da misli naše ljudstvo po deželi da spimo. Res je, da spno, ko je noč, a ko napoči zora in zide solnce, se vzdramimo in prhemo delati. Da bode videli, dae resnica, naj vam povem samo tola se je zgradil pri nas pred krkmi časom nov most na poti, ki vodi iz Podrage čez Močilnik na drveno cesto proti Vipavi. Zahvaljumo se torej našemu g. občinskemu načelniku, ker je to njegova zauga. Pomisliti je treba, da se je ta most gradil že skoro petdeset let ni se mogel zgraditi, ker ni bil sloge. Delali smo samo načrte. Glavnik pa je delo začel in dokončal. Zeleti bi pa bilo, da bi se pojavila tudi pot, ki vodi v vas.

Levpa.

Božične praznike in sv. Štefana, papna naše farne cerkve, smo le toliko slabemu vremenu prav lepraznovali. Novi cerkveni pevski bor, ki ga je izučil ter s harmonijem spremljal g. Ciril Kovačič, organist iz Avč, je prav lepo peč. Kovačiču se moramo zahvaliti njegovo delo; res, veliko se

†

Naznanjamo vsem znancem in prijateljem tužno vest, da je gospod

Anton Mauri

občinski tajnik

v starosti 61 let po kratki in mučni bolezni dne 29. t. m. mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil dne 30. decembra ob 11. uri predpoldne.

Grahovo, dne 29. decembra 1927.

Županstvo Grahovo.

je trudil, da smo prišli do petja v naši cerkvi. Tudi pevcem moramo dati vso čast za njihov trud. Čeravno so nekateri, zlasti oni iz Avšjege, zelo odaljeni, so kljub slabemu vremenu in mrazu redno hodili k vaju. Možem, fantom in še mladim dekletom kličemo: Le naprej po tej poti do še večjih uspehov. Vsled prizadevanja našega č. g. kurata upamo, da dobimo nove zvozne v kratkem času.

Log — Strmec.

Po neurjih, katera so napravila mnogo poljske škode, je nastopila mrzla zima. Srednji Log je ostal radi zime brez vode, ker je voda v ceveh zmrznila in bati se je večje škode. Tudi naša električna razsvetljava je v slabem stanju. Pričakujemo, da se pogršek popravi, da nam bo luč dobro svetila. — Zadnje čase so se vršile tri poroke! Vsem novoporočencem želimo obilo blagoslova!

Črni Vrh nad Idrijo.

Od 18. do 20. decembra 1927, so se vršile pri nas duhovne vaje za fante in moške, katere je vodil g. prof. P. Terčelj iz Gorice. Vsak dan je imel 2 govora, in sicer ob 6. uri zjutraj in ob 6. uri zvečer. Kljub visokemu snegu in nenavadno hudemu mrazu (imeli smo čez 20 stopinj pod ničlo) so se fantje in moške udeleževali duhovnih vaj v obilnem številu ter jih je krog 250 presjelo sv. zakramente. Te duhovne vaje so pokazale, kako potrebne so bile in kako koristno bi bilo, ako bi

se večkrat vršile. — Mnogokrat se čujejo tožbe, da so moški za versko življenje nekako mrzli in da jih je težko privabiti k obhajilni mizi. Žalibog, da je to resnica. Res je pa tudi, da se za moške v verskem oziru velikokrat premalo stori. Medtem ko imajo ženske razne verske organizacije, nimamo moški v največ krajih ničesar. Potrebno bi torej bilo, da bi se moškim v verskem oziru posvetila večja skrb. In prepričani smo, da bi se ravno z duhovnimi vajami, ki naj bi se vršile za moške čisto posebej, v tem oziru veliko storilo. Mi moški smo pač že taki, da se v cerkvi z ženskami neradi prerivamo in da nam je bolj všeč, ako smo sami.

Veliko je med nami fantov in mož, ki mislijo, da sta cerkev in posebno še obhajilna miza samo za ženske. Radi tega je pa tudi posebnost med fanti toliko surovosti in pokvarjenosti. Nič čudnega! Kjer ni vere ni poštenosti, ni morale, ni dostojnosti; tam vladata podivjanost in razbrzdanost, kar je pri ljudeh brez vere naravna posledica, kakor imamo velikokrat priliko opazovati. Človek brez vere je navadno brez značaja in je sposoben za vsako, še tako podlo dejanje, ker mu nič več ni sveto. Ako hočemo torej boljših časov, skrbimo, da bode med fanti in možmi več vere, potem bode tudi več značajnosti, več močnatosti, več poštenosti in dostojnosti. Čednosti, ki jih v sedanjih časih tako zelo pogrešamo.

brž podpisano. Tu je pismo za gotovilo.

»In 40.000 frankov?«

»Tu je ček!«

»Tako! Zdaj mi ne ostane drugega, kot da se vam lepo zahvalim, gospod generalni tajnik.«

»In pisma?«

»Jih dobite, ko bodo vsi pogoji izpolnjeni. Zdaj vam izročim ta štiri pisma, ki bi jih sicer nočoj objavil. Če me boste rabili, inserirajte v »Journalu« pod značko M. Nicole. Tako! Se priporočam!«

Ko je Lupin odšel, se je Prasilu zdelo, da se je zbudil iz težkih sanj. V tem razpoloženju ga prebudi glas sluga: »Gospod glavni tajnik, poslanec Daubrecq želi z vami govoriti v nujni zadevi.« Komaj je izgovoril, že plane noter brez sape, z raztrgano obleko in obvezanim levim očesom — Daubrecq:

»Imaš ti listo?«

»Da.«

»Si jo kupil?«

»Da.«

»Za Gilbertovo pomiloščenje?«

»Da.«

Daubrecq je pobesnel: »Osel, torej si se udal in zdaj se boš nad mano maščeval?«

»Se ni niti treba. Brez liste si brez orožja in boš sam zginil.«

»Tako, ti meni, da se bom pustil kot erknjen pes v stran breniti?«

Odtanislava Vorenglada dobim pisa in potem...«

»Bville je skomizgnil z rameni: »Vorenglade jih je prodal pred dva urama za 40.000 frankov in jazem jih za isto ceno kupil.«

»Lubrecq se je jel gromko krohoti: »Za 40.000 frankov si kupil od rsena Lupina star papir. Ali ne š, da je Vorenglade zapustil Parže pred štirimi dnevi?«

Psville je tresoč se odprl kuvert pismi, ki mu jo je bil izročil Lup. V resnici so bili notri štirje nepisani listi. Lupin je tako predrži lahko nastopil, ker je za pisma bi odkrila vse Prasilove stvari, vedel. Zdaj je bilo treba lupina le prehiteti, dokler so pisne v Vorengladovih rokah.

Prville je brž odredil, da je celat detektivov zasedla Severni kolo, pričakujoč vlaka ob petih, in je še natančno preiskal ves kolo, pa ni našel ničesar sumljive. Vlak je privozil. Prasil je užal postajenačelniku, da ne sme benega potnika spustiti ven. Skoristočasno, ko je vlak obstal, je Prville opazil starega poslanca Vorenglada, ki je pomagal še starejši gospodu izstopati. Prasil je jelanil k poslancu: »Moram s tebojgovoriti.«

V em trenutku se je od nekod prihladi Daubrecq.

»Gospod Vorenglade,« plane k poslancu, »prejel sem vaše pismo. Sem vam na razpolago.«

Vorenglade, ki je oba brž spoznal, se je smehljaj: »Zdi se mi, da ste na moj povratek nestrpno čakali. Gre za tista pisma?«

»Seveda, seveda,« se oglasi iz dveh grl hkratu.

»Prepozno! Prodal sem jih temu staremu gospodu, ki se mu je zdelo truda vredno priti do Amiensa meni naproti.«

Stari nadušljivi gospod je bil zavrt v debel kožuh in se je uslužno priklonil.

Prasilu se je brž posvetilo: to je Lupin. Že se je ogledaval po svojih ljudeh, ko ga stari gospod prehitil: »Da, ta pisma so se mi zdela toliko vredna, da sem jih oddal par minut predno se je vlak vstavil mojemu zanesljivemu prijatelju.«

Prasil je igro spoznal. Lupin je oddal previdno pisma v zanesljive roke. Prasil je zopet premagan odšel. Daubrecq je pa kot kip obstal. Stari gospod se mu približal: »No, stari dečko, ali kloroform še deluje?« Daubrecq je stisnil pesti.

»Ali se še spominjaš na najin razgovor pred več meseci v tvoji hiši? Dejal sem ti: reši Gilberta, sicer ti vzamem listo sedem in dvajsetih in ti si zgubljen. Tako se je zdaj zgodilo. Če boš rabil kdaj

dvajset frankov, se oglasi pri meni. Zbogom!«

Komaj je Lupin naredil par korakov, je počil strel. Obrne se in vidi Daubrecqa s prestreljeno glavo. —

»De profundis,« je zamrmral Lupin in se razoglav oddaljil.

* * *

»Nobeno podjetje me ni stalo toliko truda,« mi je zatrjeval Lupin, ko je skočaval to povest. »V dvanajstih urah, od šeste zjutraj do šeste zvečer, sem moral popraviti vse neuspehe šestih mesecev. Toda štejem jih med najlepše svoje življenja.«

»In kaj je z Gilbertom?«

»Se je naselil v Alžeriji. Ima bogato posestvo ter živi v srečnem zakonu z neko ljubko Angležinjo. Prvega sinčka sta krstila za Arsena. Dober dečko, ta Gilbert!«

»In gospa Mergy?«

»Z mlajšim sinom živi pri Gilbertu.«

»Ste jo še kedaj potem videli?«

»Nikdar več!«

Za trenutek je obmolnil. Potem je zašepetal polglasno pred se:

»Klarisa... Klarisa... Ko bom sveta naveličan in počitka željan, te bom obiskal tam v tisti beli vili ob morju, kjer me čakaš... Klarisa... kjer me gotovo pričakaš...«

Konec.

Koledarček.

2. jan. ponedeljek, Makarij.
3. jan. torek, Genofeva, d.
4. jan. sredo, Angela Fol. vd.
5. jan. četrtek, Emilijana, d.
6. jan. petek, sv. Trije kralji.
7. jan. sobota, Valentin, šk.
8. jan. nedelja, Severin, op.

Cerovo v Brdih.

Ker smo mi Cerovci videli v »Straži« od 16. dec. neko »Pojasnilo« glede tiste večerne šole, povemo tudi mi par opazk. Ko je šlo lani za tisto 70 urno večerno šolo, je naš gospod obč. sluga na trgu trikrat razglasil, da bo šola brezplačna. Da je bilo treba za tisto šolo davkarji odrajtati vsakemu od 1 do 5 lir nas je opravičeno jezilo, posebno, ker visokim stroškom niso odgovarjali uspehi. Letos je tudi obč. sluga razglasil trikrat za tisto šolo, a letos mi niso verjeli — zato malo podpisov, a še tisti so se izneverili (že vedo zakaj), tako da šolo obiskuje le kakih 6 do 7 učencev, in ne 13 kakor je hotel pisec natveziti. Kar se tiče drugega »modrovanja« v dopisu ne bomo odgovarjali. Le še to hočemo povedati: Ko je pri nas pred vojno služil neki ugledni g. učitelj, smo se do njega obrnili s prošnjo, da bi imel večerno šolo, a on nam je dal takle odgovor: Če se vas oglasi zadostno število otvorim tečaj — toda treba bo za moj trud in za razsvetljavo plačati majhen prispevek. Več ko vas bo, manj pride na vsakega! In res se nas je zbralo lepo število in smo plačali 4 krone mesečno vsak, pa smo tudi imeli veselje do učenja, ker nas je nekaj stalo. — Pa nobene jeze nismo povzročili ne g. učitelju, ne davkoplačevalcem.

Pozdravi in voščila.**Florenca.**

Veselo in srečno novo leto želim staršem, fantom, dekletom in vsem prijateljem Julijske Benečije slovenski fantje, stanujoči v lepem staroslavnem mestu Florenci v sredini Italije! — Kristjan Colja, Škrbina; Alojzij Vrabec, Pliskovica; Peter Udovič, Kubed, Istra; Anton Devetak, Prvačina; Karol Pribac, Padna, Istra; Grdevič Ivan, Golac; Emil Gelčič, Trst; Alojzij Ferjančič, Vrhpolje; Marij Krohne, Kobarid; Avgustin Batagelj, Lokavec; Miroslav Batišta, Škrbina; Miroslav Fakin, Škrbina; Štefan Štefanič, Irk; Volk Ferdinand, Trst in še mnogo drugih domačinov.

Massara — Taranto.

Harej Andrej, železničar iz Dornberga, sedaj v Massara — Taranto, vošči srečno novo leto vsem prijateljem in znancem.

Listnica Kmečke-delavske zveze in Političnega društva »Edinosti« v Gorici.

1. Mungerli I., Kozbana št. 7: Zglasite se ob priliki v tajništvu!

2. Premru A., Vrhpolje: Vam je bila že odbita pokojnina z min. odlokom od 31. X. 1924 št. 280498/2873, kar Vam je bilo javljeno po tom goriške sodnije. Ali ste vložili rekurz proti negativnemu odloku? Če imate drugo opravilo v Gorici, zglasite se tudi v tajništvu.

3. Mačus L., Števerjan št. 150: Za Vas je bil predložen ugodni pokojninski načrt že 8. XI. 1927. Št. Vaše prošnje je 080518.

4. Žnidaršič Andrej, Ukanje št. 10: Upati je, da se je Vaša pokojninska zadeva končno uredila. Za Vas je izdelan nov ugodni pokojninski načrt, ki bo predložen likvidacijskemu odboru. Vendar bo treba čakati še nekaj časa, preden bo Vaša prošnja definitivno rešena.

5. Bevk Jernej, Cerkno-Novaki: V Vaši zadevi smo posredovali pri finančni intendanci v Vidmu, ki

nam je sporočila, da je Vašo zadevo izročila goriški finančni intendanci že meseca oktobra. V kratkem podrežemo pri tukajšnji pokrajinski zakladnici, da Vam izplača pokojnino.

6. Čelik Anton, Bukovo št. 15: V zadevi Vaših sester in bratov je tajništvo posredovalo v Rimu, Trstu in v Vidmu. Iz Vidma smo prejeli naslednji odgovor: Pokrajinska zakladnica v Vidmu je zahtevala že meseca septembra t. l. od županstva, da ji sporoči natančno, od kdaj teče pokojnina sirotam. Ko dobi zakladnica v Vidmu to sporočilo od županstva, bo izročila akt goriški pokrajinski zakladnici, na kar bo pokojnina izplačana. Podrežite torej pri županstvu, da odpošlje nemudoma zahtevamo poročilo.

7. Vidmar Jožef, Šturije št. 61: V zadevi sirot Bernarda in Rudolfa je Tajništvo posredovalo pri pokrajinski zakladnici v Vidmu. Prejeli smo naslednji odgovor: Izplačevanje pokojnine je videmska pokrajinska zakladnica ustavila, ker je že ponovno zahtevala od županstva, da ji pošlje dekret o imenovanju varuha za sirote. Poskrbite torej, da odpošlje županstvo čim prej zahtevani varuštveni dekret, nakar bo pokojnina sirotam izplačana.

8. Furlan Anton, Tomaževica št. 16: Ko imate drugo opravilo v Gorici zglasite se tudi v tajništvu zaradi svoje pokojninske zadeve.

9. Krivec Kat., Slap št. 14: Za Vašo hčerko Kavčič Štefanijo je nazkazala pokojninska komisija pokojnino potom pokrajinske zakladnice v Gorici.

Tajništvo.

Listnica uredništva.

Bratuz Marij: Hvala za pozdrave in voščila. Vračamo jih z vso iskrenostjo. Bog živi!

M. K., Sv. Lucija: Vaši želji žal, ne moremo vstreči, ker je dotični dopis sedaj že zastarel. Pozdravljeni!

n. b., Zagreb: Ne moremo objavi, ker smo žalibog prepozno prejeli. Oglasite se še kaj! Pozdravljeni!

Tržne cene

dne 29. decembra 1927.

Česnik kg L 1.10—1.30; sveže zelje L 0.60—0.70; kisle zelje L 1.60; cvetača L 1.10—1.40; čebula L 0.90 do 1; fižol navaden L 1.80; fižol koks L 2.20; salata indivija L 1.40 do 1.80; krompir L 0.60—0.70; sladka repa L 0.20—0.30; kislja repa L 1; zeleni radič L 1.20—1.50; rdeči radič L 3.20—3.60; špinacija L 0.80 do 1.40; zelena L 1.20—1.40; motovilec L 1.80—2.40; vrzote L 0.30 do 0.50; pomaranče L 1.60—2; suhe fige L 1.80—2.60; limoni kos L 0.15 do 0.20; jabolka kg L 1.20—2.80; maroni L 2.50—3; orehi L 3.60—4; lešniki L 6.50—7; hruške L 2—3.20; suhe češnje L 3.20—4.60; sveže maslo L 15; presno maslo L 18; mleko liter L 1; med v satovju L 10; sladka smetana L 12; skuta L 4; jajca kos L 0.60—0.70.

Darovi.

Za »Slovensko sirotišče«: Trvdka Culot v Raštelu je darovala za otroke suknene čevljičke v vrednosti 100 L; preplačila za knjigo: Gospod Luka 15 L. — Srčna hvala! Bog obudi mnogo dobrotnikov! Voščimo vsem našim prijateljem in dobrotnikom srečno novo leto!

Corrado Marostica

mirodilničar

se je preselil s svojo mirodilnico iz ulice S. Chiara v ulico

Corso Verdi št. 7
Gorica

POZOR!!

Velika zaloga mrtvaških potrebščin 20% ceneje kot povsod drugod. J. Saksida, trgovec z mrtv. predmeti. Dornberg št. 3.

Krojaški pomočnik išče dela v mestu ali na deželi. Naslov pove uprava »Goriške Straže«.

Na prodaj sta dva bika švicarske pasme, eden star 18, drugi 12 mesecev, potrjena in priznana od komisije, prvovrstno pleme. Kdor želi kupiti, naj se hitro pobriga. Okretič Franc, Kostanjevica na Krasu št. 94.

VOJNA ODŠKODNINA.

Konzulence, zastopstva, prizivi, konkordati, likvidacije, davčne zadeve, posojila vsake vrste, všteti posojila na starostno obrabo. — Pisarna: A. Trampuž, sod. oficijal, Gorica, Via Garibaldi 20, I. nadst.

Lloyd Sabaud.

Prihodnje voznje:

v Severno Ameriko:

»Conte Biancamano« 25. 1. 1928.
»Conte Grande« 14. 2. 1928.

Iz Genove v Njujork v 9. dneh:

v Južno Ameriko:

»Conte Verde« 5. 1. 1928.
»Pincipessa Maria« 13. 1. 1928.
»Principessa Maria« 13. 1. 1928.
»Conte Rosso« 19. 1. 1928.
Iz Genove v Buenos Ayres v 13½ dneh.

v Avstralijo:

»Regina d'Italia« 30. 12. 1927.

Informacije daje in sprejema prednaročila na vozne listke zastopnik

F. Rosich, Gorica,
Via Contavalle št. 4.

PLJUČNE BOLEZNI**Dott. Cerretti**

Radiološki kabinet je odprt:

v Vidmu: Via del Sale 15 (vse dni)

v Gorici: Via Barzellini 3 (ob sredah in petkih ob pop. urah).

Plačam najvišje cene za naravne kože vseh divjih živali v številni krte; strojenje in izdelovanje; prodaja pasti,

WINDSPACH, Via Carducci 6, GORICA

PODRUŽNICA**Ljubljanske kreditne banke v Gorici**

Corso Verdi »Trgovski Dom«

Telefon številka 50

Brzjavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavica

Din. 50.000.000

Centrala LJUBLJANA

Rezerve

Din. 10.000.000

Podružnice in agencije: Bežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj, Prevalje, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Trst. Sezonska ekspozitura: Rogaska Slatina.

Vloge na knjižice po 4 1/2 %.

Vloge v tekočem računu lir ali dinarjev, (najugodnejše obrestne mere).

Nakup valut, čekov, deviz in obligacij vojne odškodnine (bonov) po najugodnejših cenah.

Nakazila v tu- in inozemstvo.

Borzni in ostali bančni posli.

ACQUA DELL'ALABARDA

proti izpadanju las.

Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prehladu in za ojačenje korenin. Steklenica po 6 lir — se dobiva v lekarni Castellonovich, lastnik F. Bollafio, Trst, Via Giuliani 42. — V Gorici, Via Carducci 9 pri Fiegel.

Dott. Gius. Comel

specialist za bolezni v

ušesih, nosu in grlu,

bivši operator na univ. klinikah prof. Neumann-a in Hajek-a na Dunaju in asistent prof. Brunetti v oddelku za nosne in ušesne bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah je odprl ambulatorij v Gorici, Via Garibaldi 11 (prej Teatro). Sprejema od 9-11 predp. in od 3-4 pop.

Zavod Dr. BONGINA-FINETTI

TRST, Via Fabio Filzi 23, V. n. Tel. 48-03

Zagotovljeno 3-dnevno zdravljenje

„ŠIJATIKE“

(Trganje v kolku)

Zdravljenje živčnega trganja v laktih in v bokih. — Sprejema od 10-12 in od 15-17.

Zdravnik

za zobe in usta

Dr. LOJZ KRAIGHER

sprejema

v GORICI

Piazza della Vittoria št. 20

Prenosljivi gramafoni

v obliki kovčka ali pa za sobe, Decca z veliko zalogo plošč z modernimi slovenskimi pesmimi. Pritikline za gramafone, vzmet (peresa) in popravila v knjigarni WOKULAT Gorica Corso, Tel. 34

